

подобны-тъ нему чловѣцы : за да знае да живѣе добръ съ тѣхъ, и да желае добро-то ѿмъ, като на самъ себе си. — Тая чловѣческа длѣжностъ е основана на спасителны-тъ думы Иисуса Христа, който казва: *„обичай ближний швой, кашо себе си“*. И тѣй, вѣншній опытъ трѣба да ны запознае най напредъ съ чловѣцы-тъ и сетнѣ съ друго-то видимо естество и да ны обогати съ познанія — както за общество-то на еднородни съ насъ разумни същества, тѣй и за свѣтъ-тъ на неразумни-тъ твари. Но защото чловѣческій животъ по време-то е твѣрдѣ късь и защото мѣстнотн-то пространство, въ кое-то чловѣкъ живѣе и дѣйствова е твѣрдѣ малко и ограничено : за това и опытъ-тъ на *единъ* само чловѣкъ, никакъ не е доволенъ за упознаванье-то на чловѣци-тъ и на всички-тъ други въодушевленни и бездушни предмети видимаго сего міра. По тѣзи причинѣ за да можемъ да обогатимъ себе си съ по возможности най голѣмо количество на познанія за явленія-та въ животъ-тъ на чловѣци-тъ и на нѣща-та, мы смы длѣжни да присѣдиняваме съшिकासванія-та и издирванія-та на други-тъ предъ насъ, или современно съ насъ, живущи чловѣци. — Таковимъ образомъ вѣншній опытъ е длѣженъ да слѣдова по тры направленія и да бѣде: — а) *опышь граждански*, б) *опыкъ ученъ* и в) *опышь исторически*.

а) За гражданскый опытъ.

§. 63.

Чловѣкъ живѣе въ общество-то на други-тъ подобни нему чловѣци, или челядно въ къща-та си, или пѣкъ въ общество-то на едно село, на единъ